

Miért nem biztonságos a kondom használata?

Írta: Joe S. McIlhaney Jr., M.D.

A kiadványban szereplő adatok az Amerikai Egyesült Államok statisztikáiból származnak. A neveket néhány esetben megváltoztattuk.

A kiadvány eredeti címe: *Why condoms aren't safe?*
Copyright 1993. Focus on the Family
All Rights Reserved.

Kiadó: Kiáltás az életért Egyesület – 2003
Minden jog fenntartva.

Miért nem biztonságos a kondom használata?

Néhányan a betegek közül rájöttek arra, hogy az óvszerhasználat nem olyan biztonságos, mint gondolták. Mielőtt végigolvasod a történetüket és néhány dolgot, melyet ismerned kell ahhoz, hogy magad is dönthess, szeretnék tisztázni valamit: Nem ellenzem a szexet, sőt, szeretném, ha élveznéd az életet, örülnél annak hogy élhatsz. Ez azonban lehetetlen azok számára, akik szexuálisúton szerzett betegségben szenvednek.

A „biztonságos szex” meglepetéseket rejteget

Jenny rémálma akkor kezdődött amikor a nemi szervén egy apró kinövést észlelt. A biopszia rákot megelőző állapotot mutatott. Más szavakkal, ha nem fedte volna fel ezt a csomót, vagy nem fordult volna senkihez, akkor elrákosodott volna ez az elváltozás, és ennek a 22 éves lánynak sebészi beavatkozásra lett volna szüksége (esetleg még rosszabb dolog is történhetett volna).

„De Dr. McIlhaney, hogy történhetett meg ez velem, hisz mindig olyan óvatos voltam! Minden alkalommal óvszert használtunk!” – mondta nekem. – „Kivéve Steve-el, ő volt az első, de mindketten szűzek voltunk. Azóta csak négy másik szexpartnerem volt.”

Jenny kinövését valószínűleg a HPV (*human papilloma vírus*) okozta, akkor kezdődhetett, amikor az óvszerhasználat ellenére a szeretkezést követően valamelyik partnerének a váladéka Jennyre cseppent.

Egy másik betegnek, Marynak hasonló tapasztalata volt. 16 éves koráig Marynek csak egy fiúval volt szexuális kapcsolata. Óvszert használtak a terhesség és a szexuális úton terjedő betegségek megelőzésére. Hozzám a nemi szervén levő égető seb, a herpesz miatt fordult. A herpesz nagyon kellemetlen sebet tud eredményezni, amely gyakorta egy életen át is visszatér, a lehető legkínosabb időpontokban, mint pl. a menstruáció ideje alatt, vagy amikor valaki nagyon ideges, vagy stressz alatt van.

Az évek alatt összegyűlt tudományos adatok bebizonyították, hogy az óvszer aligha hatásos a terhesség megelőzésére.

Ha Mary herpesz fertőzése előbukkan, akkor bevehet napi 2-3 Acyclovir kapszulát a kezelésére, ez kb. 1 dollárba kerül kapszulánként. Ez azonban nem igazán kifizetődő mulatság egy ifjúkori kalandért, amely ráadásul mintegy 20 különböző, szexuális úton terjedő betegségtől hemzsegő dzsungellel fenyeget manapság.

Mary nem tudott arról, hogy a barátjának herpesze volt. Lehetséges, hogy ő maga sem tudott róla, mivel a szexuálisan terjedő betegségek 80%-ának nincsenek tünetei. Marynak ő volt az első és egyetlen szerelme, de a fordítottja már nem volt igaz. Itt van az igazi bökkenő. Az alapján, amit Mary olvasott vagy hallott, lehet, hogy akkor is belement volna a szexbe, ha tudott volna a fertőzésről, abban a hiedelemben, hogy az óvszer védelmet nyújt majd.

A kondom: értelmes vagy értelmetlen dolog?

Bárcsak azt mondhatnám, hogy Mary és Jenny esete ritka. Nem az. Minden nap találkozom hozzájuk hasonló férfiakkal és nőkkel. A kutatási eredmények alapján úgy tűnik, hogy az Amerikán átsöprő óvszermánia a szexuálisan terjedő betegségek és a nem kívánt terhességek egyik oka, és nem megoldása.

Szerelnél teherbe esni? Válaszd az óvszert!

Egy idősebb betegem akkor lett terhes (impotencia kezelésére szakosodtam), amikor készek voltunk hormonterápiát alkalmazni nála a sikeres megtermékenyülés érdekében. Világosan arra kértem őket, hogy használjanak habot vagy óvszert *minden egyes szeretkezésnél*, mivel a hormonkezelés árthat egy fejlődésben levő magzatnak. Micsoda meglepetés!

Más szavakkal, hosszas próbálkozások után ez a nő akkor esett teherbe, amikor óvszerrel és spermaölő habbal próbálta azt megelőzni.

Gondoljatok csak erre az asszonyra minden alkalommal, amikor óvszerre bízátok magatokat, hogy teherbe ne esetek!

Talán hallottatok arról a történetről, amelyről 1992 május 19-én a USA Today tudósított. Egy „haladó” colorádói középiskolában évekkal ezelőtt óvszereket kezdtek osztogatni. Attól kezdve a születési arány 31%-kal az országos átlag fölé szökött. Ebben az évben 100 szülésre számítanak az 1200 diákot számláló iskolában. Ennek az „élen járó” intézménynek a vezetői a kötelesek „a magyarázat után kutatni.”

Csak egy logikus következtetést lehet levonni, azt az egyet, mellyel biztosan nem kívánnak szembenézni: az óvszerek osztogatása több diákot bátorított fel arra, hogy nemi életet kezdjen, mivel bíztak abban, hogy a védekezési eszközeik biztonságossá teszik majd a szexet.

A szomorú tény azonban az, hogy a diákokat tévesen informálták. Az évek óta rendelkezésre álló tudományos adatok alapján be lehet bizonyítani, hogy az óvszerek használata aligha hatásos a terhességek megelőzésében.

Az óvszerhasználat támogatók készítettek egy tanulmányt, melyből kiderül, hogy a fogamzásgátlás céljából óvszert használó fehér fiatal tinédzserek körében 13%-kal többen estek teherbe az óvszer használatának első évében. A

nem fehér lányok körében ez a mutató 22% volt. Ezek a számok még inkább jelentősek, ha belegondolunk abba, hogy egy nő havonta csak 2-3 napon eshet teherbe.

Szeretnél meghalni? Bízod magad az óvszerrel!

Ha netán ez sem ragadja meg a figyelmedet, gondolj arra, hogy mindannyiszor kaphatsz szexuális úton terjedő betegséget, valahányszor csak szeretkezel. A szexuálisan terjedő betegségeket a spermiumnál sokkal apróbb baktériumok okozzák, amelyek nagyobb valószínűséggel tudnak egy óvszeren levő lyukon vagy szakadáson átjutni. Az AIDS vírus átmérője 1/25 része a spermiuménak.

Ahelyett tehát, hogy az óvszer „biztonságot” nyújtana a szexuálisan terjedő betegségekkel szemben, az AIDS-et is beleértve, ténylegesen egy hamis és halálos biztonságérzetet eredményez.

Ez történhetett a párok azon csoportjával, ahol az egyik fél HIV-fertőzött volt, és az egészséges házastárs tudott erről. Azon párok közül, ahol nem használtak óvszert, a 8 % megkapta a vírust 18 hónap leforgása alatt. Senki sem kapta meg azok közül, akik önmegtartóztatást gyakoroltak, de azoknak, akik óvszert használtak, a 17%-uk fertőződött (18-ból három). Ezek a párok - tudtuk nélkül - szerencsejátékot űztek az óvszerrel.

Szeretnél terméketlen lenni? Az óvszerrel ezt is elérheted!

Amilyen végzetes a HIV-fertőzés, olyan súlyos, de annál sokkal gyakoribb a chlamydia (*chlamydia trachomatis*). Dr. Sandra Samuel, a Rutgers Eygetem egészségügyi központjának a vezetője 1989-ben hírül adta, hogy a chlamydia-fertőzött egyetemisták között a „fertőzöttségi arány megegyezett a fogamzásgátlás módszerétől függetlenül. A *diaphragm* és óvszerhasználók fertőzöttségi aránya 44% és 35,7% volt, míg azok között, akik nem használtak fogamzásgátlót, vagy tablettát vettek be, az arány 44% és 37% volt.” Másként fogalmazva, a manapság leginkább reklámozott fogamzásgátló módszerek semmit sem használtak.

De még mindig csak a történet feléig jutottunk el. A chlamydia (és a *gomorrhoea*) gyakran okoz vesemedence-gyulladást, főleg ez az oka a nők petevezeték-elzáródásának. Normál esetben a petevezeték a petefészekből a méhbe vezeti a petesejtet, ahol az ott is marad, ha útközben megtermékenyül. A gomorrhoea és a clamydia-fertőzés azonban olyan sebhelyeket és hegeket tud hátrahagyni, hogy a petevezeték már nem képes ezt az igen fontos szerepét betölteni.

Nemrégiben a *Termékenység és Terméketlenség* folyóirat szerkesztője a következőket mondta: „A legtöbb orvos tudja, hogy a petevezetékes

terméketlenségben szenvedő nők nagy többsége sohasem fog gyermeket szülni. Ez a fajta terméketlenség nem absztrakt fogalom, nem viszonylagos és nem megfordítható helyzet.”

Hidd el, te magad sem kívánod, hogy ez megtörténjék veled. Fiatal nők százaival ültem már a rendelőmben, akik próbáltak szembenézni azzal a ténnyel, hogy az a „szerelmes” fiatalember, aki évekkal azelőtt betegséggel fertőzte meg őket, egyúttal az anyaságtól is megfosztotta őket. Néhány kivételes esetben csillagászati összegekért lehet segíteni rajtuk.

A terméketlenség tudata olyan lesújtó, hogy egyes betegeimnek az *életkedvét is elveszi*. Ez rosszabb a sokknál, de még a depressziónál is, amely az életük minden területét megmérgezi, beleértve a házasságot is. Tény az, hogy sok házasság éppen emiatt bomlik fel. Tehát az a szexpartner, aki betegemet megfosztotta az anyaság lehetőségétől, könnyen lehet, hogy boldog házasságát is tönkreteszi. Ha egy napon szeretnél anya lenni, már ma se keresd a kalandokat!

A nagy „rászedés”

Az egyik orvos kollégám, Dr. Forrest Smith egy fontosabb egyetem egészségvédelmi központjának igazgatóhelyettese. Minden egyes szexuális úton fertőződött betegnek felteszi ugyanazt a kérdést: megérte?

Eddig több száz beteg közül még egyetlenegy sem válaszolt igennel.

A legtöbb fiatal arra gondolt, hogy „Ez velem nem történhet meg!” Sokan pedig úgy reagáltak, hogy „De hát mi folyik itt? Úgy tudtam, biztonságos dolog az óvszer használata!”

„Amikor azonban eljönnek hozzám, és attól tartanak, hogy szexuális úton szerzett betegségben szenvednek, kínos helyzetben érzik magukat, és nem merik elmondani a panaszukat a recepciósnak. Általában azt mondják, hogy megfáztak, vagy kiütéseik vannak, vagy valami mást, és eltart egy ideig, míg a lényegre térnek.” – mondta Dr. Smith.

Dr. Smith egyik betege, Jane egészen msáként viselkedett. Meglepte, milyen drágák a laboratóriumi vizsgálatok, a szükséges gyógykezelés költségeiről nem is beszélve, és azt mondta: „Ne küldje haza a számlát, majd csak kifizetem valahogy”. A 100 dolláros költség mellett nem akarta anyukájának még azt is megmagyarázni, miért volt erre szüksége.

Ha mindezt átgondolnád, nem engednéd meg, hogy kihasználjanak, és te sem élnél vissza másokkal.

„De még gondolni sem szeretek arra, milyen gyakran hallok a Ruth megfertőzésének körülményeihez hasonló eseteket” – fűzte hozzá Dr. Smith.

Ruth elmondta: „Elkövettem azt a hibát, hogy úgy lerészegedtem, hogy azt sem tudom, ki tette ezt velem.” A fizikai sebeken túl sokan szenvednek az érzelmi sérülések miatt is. Ezek a fiatalok „kiégnek”. Az eredmény pedig: összetört szívek, nem működő kapcsolatok, a sebezhetőség érzése, frusztráltság és depresszió.

Nem ítélekem fölöttük, hanem egyszerűen tényeket közlök. A diákok, akikkel találkozom, úgy érzik, rászédtek őket. A srácok majd' megőrülnek, a lányok pedig csak ülnek és sírnak. De a legáltalánosabban az az érzés uralkodik, hogy senkiben sem bízhatnak meg. Mindenféle óvszereket osztogatnak, de az értelem megfertőzése ellen nincs védelem.

Nem hiszem, hogy szereted, ha becsapnak. Azt sem feltételezem, hogy szeretnéd a barátaidat félrevezetni. Bizonyos értelemben úgy tűnik, a fiatalabb generáció több szolidaritást tanúsít a környezete és embertársai iránt – fajtól, nemtől és nemzetiségtől függetlenül, mint amennyit a szülőktől láttak. Ha jobban belegondolsz, te sem szeretnél másokat kihasználni, azt sem, ha mások tennék ezt veled szexuális vagy egyéb úton.

Mivel azonban az óvszereket olyan „jó dologként” reklámozzák, a védekezés nélküli szexet pedig „rossz dologként” állítják be, könnyen el tudom képzelni, hogy azt hiszed, megfontoltan cselekszel, ha óvszert használasz, és ezzel a potenciálisan veszélyt rejtő, fájdalmat okozható rossz dolgot átalakítod jóvá. Így láthatta ezt Jenny is, amikor azon csodálkozott, hogy eshetett meg vele ilyen rossz, hiszen már elég gyakorlott volt a biztonságos szexben.

Ha eléggé tiszteled önmagadat, akkor dühös leszel, ha az emberek becsapnak. Éppen ezért magyarázatot követelhetsz, miért tanították neked azt, hogy az óvszer használata és a partnered okos meggyőzése az óvszer használatáról biztonságosabbá teszi a szexet, mert csökkenti a kockázatot. Biztonságosabbá – mihez képest? Csökkenti a kockázatot - mihez képest?

Jó, ha tudod, hogy ennek a „csökkentett kockázatnak” egyénileg nem sok köze van hozzád. A járványkutató szakemberek (*epidemiológusok*) az összképet nézik, és megpróbálják megállapítani, hogyan lehet egy bizonyos betegség esetében az újabb megbetegedések számát egy ideális szám alatt tartani. Amikor sikerül ezt elérni, a betegség végül lassan eltűnik. Ez a megközelítés azonban nem jelent neked, mint fertőzött embernek semmit, ha a kérdéses betegség nem gyógyítható.

A Harvardi Közegészségügyi Intézet Iskolájának dékánja még 1988-ban közzétett egy cikket a *Science* folyóiratban, amelyben arról írt, hogy ha az óvszerek az esetek 90%-ában védelmet nyújtanának a fertőzésekkel szemben, a biztonságosabb szexre bátorító stratégia akkor is *csak késleltetné* a HIV-vírus terjedését. Ez kevés ahhoz, hogy megállítsa a járvány terjedését. Dr Harvey Fineberg azt mondta, hogy az „AIDS elterjedési idejének meghosszabbítása által időt nyerhetünk más, megbízhatóbb ellenőrzési és gyógykezelési stratégiák kidolgozására.”

Azt is mondhatnánk, hogy *évek óta tudjuk, hogy a „biztonságosabb szex” stratégiája nem vált be.* A legjobb esetben időt nyerünk, ami alatt remélhetőleg sikerül megtalálni a gyógymódot az AIDS-re.

Mára azonban az AIDS-fertőzések elterjedésének harmadik évtizedébe létünk, és még a láthatáron sincs a gyógymód.

Az igazság fekete-fehéren megfogalmazva így hangzik: „Az egyének (ez vagy te) hosszú távú védelme a fertőzéstől csak akkor lehetséges, ha a kockázatvállaló magatartáson gyökeresen változtatunk..., mert az egyén csak akkor tudja megelőzni a megbetegedést, ha minden egyes szeretkezésnél elkerüli a fertőzést; egyetlen balsiker egy egész életre kihat..., még a rendszeres óvszerhasználat sem tud hosszú távon megfelelő védelmet nyújtani.” (Dr. Fineberg)

Elmondani az igazat

Tudós emberként kétlem, hogy az egészségügyben dolgozó kollégáim szándékosan félrevezetnének téged. Végül is nem érdekük, hogy lássanak meghalni téged (és hozzád hasonló emberek millióit) AIDS-ben vagy más betegségben.

Mások azonban közvetlen hasznot húznak az „óvszermániából”, például az óvszergyártó cégek, akik a kormánynak fillérekért adják el az óvszereket, de a drogériáknak 3-4-szeres áron.

Közvetetten a gyógyszergyárak is hatalmas haszonra tesznek szert, mert legyártják azokat a gyógyszereket, amelyekre azért van szükség, mert az óvszer nem védett meg a szexuálisan terjedő betegségektől.

Saját érdekedben áll, hogy úgy bánj másokkal, ahogy szeretnéd, hogy veled is bánjanak.

Ezeken a nyereszkezőkön kívül Amerikában néhány jószándékú, de félrevezetett csoport – sok milliárd dollárért – felvilágosító programokat szervez a fiataloknak az ún. „biztonságos szexről”, s 20 év elteltével, a sok milliárd dollár ráfordítása ellenére a helyzet csak rosszabbodott. De ahelyett, hogy feltennék a kérdést, mely szerint az óvszer a problémának a forrása vagy a megoldása, ezek az emberek eldöntik, mit kellene tanulnod ezekről a dolgokról, és többnyire ugyanazt a megoldást választják.

A fiatalokat évekig úgy kezelték, mintha állatok lennének, akik erkölcsi korlátozás nélkül, testi úton fejezik ki szexualitásukat. A fogamzásgátló tabletta (és később az abortusz) megoldást kínált a nem kívánt terhességekre. A lelkiismeretet teljesen kigúnyolták, mintha abnormális jelenség lenne, és csak a vallásos fanatikusok élnének vele.

Sok fiatalot kezeltem, és nem hinném, hogy állatoknak tekintenék magukat. Vannak álmaid a jövőről, és tudatában vagy a múltnak. Tisztában vagy azzal, hogy nemcsak vágyakkal rendelkező fizikai tested van. Belül ott

vagy te magad, az értékeid, a véleményeid, a rangsorod, az érzelmeid, az ítélőképességed a jó és rossz között, a tisztességes és helytelen dolgok között, a döntéshozó képességed, a túlélés vágya, sőt, a sikervágy is.

Ezek a tények igaz kijelentések rólad, mivel nem állatnak születted. Emberi lény vagy, egy személy. Nem kell ahhoz vallásosnak lenned, hogy tudd ezt. S ha nem is vagy vallásos, az a tény, hogy személy vagy, arra motivál téged, hogy mindazzá válj, ami emberi lényként számodra lehetséges. Nem utolsó sorban pedig ez azt jelenti, hogy tiszteled magad és a környezetekben élő embereket, beleértve a másik nemet is. Hát nem ezt nevezik erkölcsnek? Láthatod, hogy ez még csak nem is furcsa, hanem ésszerű, és neked is érdekedben áll, hogy úgy bánj másokkal, ahogyan szeretnéd, hogy veled is cselekedjenek.

Ha ezt az elgondolást a szexuális életre alkalmazod, akkor könnyen belátod, hogy a gyakori szexpartner válogatásban rejlő „rizikó csökkentése” nem más, mint olyan szintre alacsonyodni partnerreddel együtt, amilyen semmiképp sem szeretnél lenni. Nemcsak erről van szó azonban, végül sérül az önbecsülésed egy olyan dolog miatt, ami az egészségednek is árthat. Ez nem úgy hangzik, mintha valami jó üzlet lenne.

Ha le tudnánk ülni beszélgetni, valószínűleg azt mondanád nekem, hogy szeretnéd újramegkezdeni az egészet, de most, hogy szexuálisan aktív életet élsz, nehéz abbahagyni; olyan ez, mintha egy áradó folyón akarnánk gátat építeni. Értem jól, miről beszélsz, de megismétlem, amit már mondtam, nem állat vagy, hanem emberi személy. Hiszem, hogy ha átgondolod, milyen irányba haladt az életed szexuális téren, és felméred, hogyan használtad téged, és te hogyan használtál másokat, ezzel milyen sérülések jártak együtt, rá fogsz jönni arra, hogy tényleg irányt szeretnél változtatni, és újat akarsz kezdeni.

Meg tudod tenni ezt a lépést. Fiatalok ezrei döntenek úgy, hogy nem élnek szexuális életet a következő barátjukkal vagy barátnőjükkel. Ez nemcsak a legbiztonságosabb védekezési mód, hanem a legegészségesebb biológiai, érzelmi, társadalmi és szellemi szempontból is. Ha megfogadod ezt a tanácsot, és még nem fertőzöttél meg szexuális úton szerzett betegséggel, akkor soha többé nem kell aggódnod a „biztonságos szex” vagy a „rizikó-csökkentés” miatt, csak azzal kell törődnöd, hogy szabadon és sajnálkozások nélkül szeresd a házastársad és gyermekeidet.